

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

KEİPA

ULUSLARARASI SEKRETERYA

Doc: GA49/CC48/REC157/17/tr

157/2017 SAYILI TAVSİYE KARARI*

**“KEİ Üye Devletlerinde Sürdürülebilir Sağlık Sistemlerinin Sağlanmasında
Parlamentoların Rolü”**

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenterler Asamblesi (KEİPA), sağlığın insan faaliyetinin en güçlü unsurlarından biri olduğunu ve dolayısıyla ülkelerin ve genel olarak bölgenin ekonomik büyümesinin bir faktörü olduğunu değerlendirmektedir. KEİPA, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine uygun olarak, ülkelerin yürürlükte olan sağlık hizmeti sistemlerini geliştirmeyi ve uluslararası örgütlerin etkin sağlık politikalarını yürürlüğe koymasını amaçlayan küresel ortaklık ve bölgesel işbirliği faaliyetlerine özel önem vermektedir.

2. Asamble, BM Genel Kurulu tarafından Eylül 2015 tarihinde kabul edilen "Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi" ve özellikle de (SDG 3) ve bunun 13 hedefini; tüm önemli sağlık önceliklerini kapsayacak şekilde Karadeniz bölgesinde farklı hedef ve işbirliği alanlarıyla ilişkilendirilerek, her bir ülkenin farklı siyasal, hukuki, ekonomik, sosyal ve kültürel koşullarına uygun şekilde biçimlendirilerek Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin uygulanmasına odaklanılması için gerekli olan küresel yaklaşımı paylaşmaktadır.

3. KEİPA, parlamentoların ve parlamenterlerin vatandaşlarına yeterli, sürdürülebilir ve erişilebilir sağlık hizmetleri sağlama konusunda azami derecede sorumluluk taşıdıklarını düşünmektedir. Ulusal parlamentolara, demokratik toplumun payandaları olarak görev yapmak ve toplumda iyi bir yönetişime ulaşmak için yasalar, kurallar ve yönetmelikler çıkarmak, refahı geliştirmek ve tam bir fiziksel ve ruhsal gelişme ve halkın uzun ve aktif bir yaşamı için sağlık hizmetleri reformlarını başlatmak amacıyla uygun koşulların yaratılması asli görevi tevdi edilmiştir.

5 Temmuz 2017 tarihli Asamble müzakeresi (Bkz Doc: GA49/CC48/REP/17, Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu: 25 Nisan 2017'de Bakü'de görüşülen "KEİ Üye Devletlerinde Sürdürülebilir Sağlık Hizmetinin Sağlanmasında Parlamentoların Rolü" ; Raportör: Sn. Musa GULİYEV, Komisyon Üyesi (Azerbaycan)

4. Parlamenter Asamble, KEİPA üye ülkelerinin çoğundaki sağlık hizmetlerinin ekonomik durgunluk, artan yoksulluk, bütçe kısıtlamaları, sağlık hizmetlerinin maliyetlerinin yükselmesi, yetersiz teşkilatlar ve uygun mekanizmaların olmaması nedeniyle ciddi şekilde etkilendiğini endişeyle tespit etmektedir. Sonuç olarak, KEİ üye ülkelerinin birçoğundaki ana eğilimler, beklenen yaşam süresinin kısalması, ölüm hızının artması ve doğum oranının düşmesi, sağlık hizmetlerine az ya da düşük erişim, kaliteli bir sağlık hizmeti için mali yük gibi olumsuz gelişmelerle karakterize edilmektedir. Etkili bir özel sigorta sisteminin eksikliği nedeniyle, tıbbi sistem vatandaşların kaliteli sağlık hizmetlerine erişimini kısıtlamakta ve onlara gerekli, bazen hayat kurtaran tıbbi yardım imkânından mahrum bırakmaktadır.

5. KEİPA, üye devletlerin adanmışlık ve takip süreci gerektiren çok taraflı işbirliğine yönelik daha etkili ve verimliliği yüksek eylemler amaçlayan bireysel ve müşterek eylemlerde bulunmalarını sağlamadaki kararlılığını teyit etmektedir. Bu hususta, Asamble sağlık hizmetleri alanındaki ortak çalışmanın iki ve çok taraflı işbirliklerine önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ve tüm KEİ üye devletlerinde sürdürülebilir kalkınma, istikrar ve refahın temininde kilit bir rol oynadığını kabul etmektedir.

6. KEİPA, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü tarafından, Sağlık Hizmetleri ve Eczacılık Çalışma Grubu çerçevesinde gerçekleştirilen ve Kışinev'de (Haziran 2015) kabul edilen daha iyi sosyal ve ekonomik gelişme adına tütün kontrol önlemlerini geliştirilmesini için KEİ Üyesi Ülkelerin Sağlık Hizmetleri Bakanları Deklarasyonu'nun uygulanabilir önlemlerin göz önüne alınmasını amaçlayan çabalarını, yalnızca kamuya açık % 100 sigara içilmeyen yerlerin ve bunların etkili uygulanmasının kalp krizi olaylarında belirgin azalma ve solunum sağlığında iyileşme dahil olmak üzere kendini hemen gösteren olumlu sağlık etkilerine sahip olduğunu teyit ederek, takdir etmektedir.

7. KEİPA, Atina'da 29 Eylül 2014 tarihinde kabul edilen üye devletlerdeki sağlık tehditleriyle alakalı eşgüdümlü eylemleri ve sistematik bilgi alışverişini teşvik eden KEİ Üye Devletlerin Sağlık Hizmetlerini Bakanları Deklarasyonu'nu ve aynı zamanda Moskova'da, 28 Haziran 2016 tarihinde kabul edilen ilaçların kalite, etkinlik ve güvenlik güvencesi alanında işbirliği konusunda KEİ Üyesi Devletlerin Sağlık ve Eczacılık Bakanları Deklarasyonu'nu memnuniyetle karşılamaktadır. KEİPA, Karadeniz bölgesindeki sağlık hizmetleri durumuna yönelik yeni bir etkili itici güç sağlamayı gerekli görmekte ve modern ve güvenilir bir sağlık hizmeti politikasının gereklerini yerine getirmek için uygun ortamı güvence altına alan sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın önemli bir faktör olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

8. KEİPA, 194 ülkede (tüm KEİ üyesi devletler dahil) bağlayıcı uluslararası bir yasal araç olan ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yayımlanan 2005 Uluslararası Sağlık Mevzuatının (IHR) sağlık ve güvenlikle ilgili mikrobik tehditlere karşı savaşta işbirliği yaparak küresel sağlık güvenliğini yaygınlaştırmak için bir çerçeve oluşturduğunu kabul etmektedir. KEİPA, bu amaca yönelik olarak halk sağlığı tehditlerini tespit etmek, değerlendirmek ve bunlara müdahale etmek için imkan ve kabiliyete sahip olunmasında tüm ülkeler için ortak bir çıkar bulunduğunu kabul etmektedir.

9. KEİPA, DSÖ'nün, tüm ülkelerin ve ilgili tüm sektörlerdeki ortakların katılmaları, en iyi teknik desteğin sağlanması ve IHR'nin etkin ve zamanında uygulanması için gerekli kaynakları harekete geçirmek adına BM çalışmalarının uygulanmasına verdiği katkıyı ve öncü rolünü memnuniyetle karşılamaktadır. Asamble, bu girişimi onaylamaktadır: gerekli politikayı ve karar alma sürecini

destekleyebilecek objektif ve zamanında verilen bilginin yayılması ve sağlık hizmeti yönetimi ve toplum katılımı için gerekli çerçevenin sağlanması, sosyal ve tıbbi yardıma erişmek için yeterli kaynağı olmayan halkın haklarının güvence altına alınması.

10. KEİPA, Karadeniz üye devletleri arasındaki ikili veya çok taraflı anlaşmalar yoluyla, işbirliğinin yanı sıra uluslararası ve bölgesel uzman kuruluşlarla olan işbirliklerinin, karmaşık sağlık hizmeti konularının çözümünde potansiyel bir araç olarak görülmesi gerektiğini tespit etmektedir.

11. **Bu nedenle, KEİPA, KEİ** üye devletlerinin parlamentolarına ve hükümetlerine aşağıdaki hususları tavsiye etmektedir.

i. Sağlık tehditleri ve konuları hakkında düzenli ve sistematik olarak bilgi alışverişine izin vermek adına, ilgili ulusal idarelerin, eylemlerinin koordine edilmesi adına *teşvik edilmesi*;

ii. KEİ bölgesindeki yetkili sağlık otoriteleri seviyesinde, uygun görüldüğü şekilde, ağ kurma konusunda bölgesel yaklaşımlar *geliştirilmesi*;

iii. 29 Eylül 2014 tarihinde, Atina'da, KEİ Üye Devletleri Sağlık Hizmetlerinden Sorumlu Bakanları Deklarasyonu ile oluşturulan "KEİ Bölgesinde Sağlık Alanında Acil Durumlara Hazırlık ve Müdahale Ağı (NET-EPR)" tatbikinin yürürlüğe konmasının, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) Uluslararası Sağlık Düzenlemesine (IHR) uygun olarak işlev göreceği şekilde, katılımcı KEİ üyesi devletler arasında sağlık tehditlerine ilişkin bilgilerin gerçek zamanlı olarak değişiminin temin amacıyla, *dikkate alınması*;

iv. İlaçların Kalite Güvencesi Alanında İşbirliği ve Bilgi Değişimi Anlaşmasının-uygulanmasının *dikkate alınması*;

v. KEİ üyesi devletlerin topraklarındaki düşük standartta, tahrif edilmiş ve sahte ilaçların kullanımıyla mücadelede işbirliğinin *geliştirilmesi*;

vi. Ulusal sağlık hizmetleri mevzuatı, en iyi uygulamalar ve ileri deneyim ve bilimsel uygulamalı toplantılarda sunulan metodolojiler, forumlar, konferanslar ve seminerler hakkında *bilgi alışverişinde bulunulması*;

vii. Avrupa Konseyi Avrupa Sosyal Deklarasyonu'nda yer alan temel bir insan hakkı olarak sağlığın korunmasını güvence altına alan, toplumun gelişimi için kritik bir faktör olan, sağlık hizmetleri yönetimi ve halkın katılımı için gerekli çerçevenin sağlanmasını, yeterli kaynaklara sahip olmayan insanların sosyal ve tıbbi yardıma erişim hakkının güvence altına alınması sağlayan etkili ulusal yasaların *yürürlüğe konulması*;

viii. Ekonomik gelişme, sosyal meseleler, eğitim, çevre vb. alanlardan sorumlu hükümetler, özel sektör ve ulusal kurumlar arasında çok sektörlü yaklaşımın ve ortaklığın kurulması adına ve aynı zamanda modern bir toplumda sosyal bakım hizmetlerinin sağlanmasında ve özel tıbbi bakımda önemli bir bileşeni oluşturan STK'ların katılımını teşvik edecek uygun stratejiler *tasarlanmasını*;

ix. Sürdürülebilir sağlık alanında işbirliğinin ve acil aşı kampanyalarının yürütülerek bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemenin *güçlendirilmesi*;

x. Sağlık reformununun etik değerler, dayanışma, erişilebilirlik, evrensellik, güvenilir finansman sistemi ilkelerine dayanan, halk sağlığını ve tıbbi yardımın kalitesini iyileştirmeyi hedef alan genel ekonomik reformların zorunlu bir önceliği olarak *dikkate alınması*;

xi. Özellikle "Sağlık 2020" Politikasını üye devletlerin sağlık yönetmeliklerine dahil ederek, ulusal mevzuat ve düzenlemelerin sağlık hizmetleriyle ilgili uluslararası standartlara uygun hale *getirilmesi*;

xii. Gündem 2030'un Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmayı hedefleyen sağlık stratejilerinin ve etkili mekanizmaların *formüle edilmesi*;

xiii. KEİ üyesi devletler arasında halk sağlığı alanındaki işbirliğinin genişletmesine tam *destek sağlanması* ve aynı zamanda sağlık bakanlıklarının, üniversitelerin, tıbbi kuruluşların temsilcilerinin ziyaretlerinin teşvik edilmesini, belirli sağlık konularında kongre ve sempozyumlar düzenlenmesini ve ortak tıbbi araştırmalar yapılmasını ve bilimsel eserleri yayımlanmasını;

xiv. DSÖ ve diğer uluslararası ve bölgesel uzman kuruluşlar çerçevesinde Karadeniz bölgesindeki sağlık sorunları konusunda ortak bir tutum *geliştirilmesi*;

xv. Sağlık hizmeti hususlarındaki çok taraflı ve ikili anlaşmalara varma konusunda bölgesel bir uzlaşmaya varmak için uygun önlemlerin alınmasında hükümetlerin, kamu ve özel kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin ve çok taraflı kuruluşların *teşvik edilmesi*;

xvi. KEİ Sağlık ve Eczacılık Çalışma Grubuna gerekli desteğin *sağlanması*;

xvii. gelişmiş ülkelerin deneyimlerini kullanarak özel sağlık sigortası yönetmeliklerinin ve mevzuatının *uygulanması*;

xviii. Devlet sağlık sigortasının sağlık hizmetlerine eşit derecede erişimin ve kaliteli tıbbi hizmetler sağlanmasının *temini*;

xix. Vatandaşlar için erişilebilir ve uygun fiyatlı özel sağlık sigortası planlarının *geliştirilerek*, sağlık hizmetlerinin kalitesinin temin edilmesi;

xx. Yüksek kaliteli ilaçların geliştirilmesi ve üretilmesi için daha yüksek kalitede sağlık hizmeti sistemi sağlayan, ecza üreticilerine ve bilimsel araştırmacılara tam yasal destek *sağlanması*.

12. **KEİPA**, KEİ Dış İşleri Bakanları Konseyi'ni bu Tavsiye Kararını değerlendirmeye **davet etmektedir**.